

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

(ฉบับที่ ๓๘๔) พ.ศ. ๒๕๖๐

เรื่อง การแสดงฉลากอาหารไม่มีกลูเตน

เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริโภคที่แพ้กลูเตนในการเลือกซื้ออาหาร ประกอบกับสากลและประเทศต่าง ๆ ได้มีข้อกำหนดการแสดงฉลากอาหารไม่มีกลูเตนแล้ว จึงเป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไข การแสดงฉลากอาหารไม่มีกลูเตน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖ (๙) และ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“กลูเตน (gluten)” หมายความว่า โปรตีนที่มีในเมล็ดธัญพืชบางชนิดที่ผู้บริโภคบางกลุ่มแพ้ ได้แก่ ข้าวสาลี ข้าวไรย์ ข้าวบาร์เลย์ ข้าวโอ๊ต หรือสายพันธุ์ลูกผสมของธัญพืชดังกล่าว ซึ่งเป็นโปรตีนที่ไม่ละลายในน้ำ และไม่ละลายในน้ำเกลือความเข้มข้น ๐.๕ โมลาร์ (Molar, M)

“ธัญพืช” หมายความว่า พืชล้มลุกหลากหลายสกุล มักหมายถึงพืชในวงศ์ Gramineae (Poaceae) ซึ่งให้เมล็ดเป็นอาหารหลัก โดยมีทั้งชนิดที่เมล็ดไม่มีกลูเตน เช่น ข้าวเหนียว ข้าวเจ้า ข้าวโพด ลูกเดือย เป็นต้น และเมล็ดที่มีกลูเตน เช่น ข้าวสาลี ข้าวไรย์ ข้าวบาเลย์ ข้าวโอ๊ต เป็นต้น

“พืชหัว” หมายความว่า พืชที่มีรากหรือลำต้นใต้ดินที่ใช้สะสมอาหารประเภทแป้ง เพื่อการงอก และการเจริญเติบโตเป็นหัว เช่น มันสำปะหลัง มันฝรั่ง มันเทศ เป็นต้น

ข้อ ๒ การแสดงฉลากว่าอาหารไม่มีกลูเตน ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังนี้

(๑) อาหารต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) เมล็ดธัญพืชที่ไม่มีกลูเตนโดยธรรมชาติ หรือรากหรือลำต้นใต้ดินของพืชหัวซึ่งไม่มีกลูเตน โดยธรรมชาติ

(ข) แป้งที่ได้จาก (ก)

(ค) ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีส่วนประกอบของ (ก) หรือ (ข)

(ง) ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีส่วนประกอบของเมล็ดธัญพืชที่มีกลูเตนตั้งแต่ ๑ ชนิดขึ้นไปที่ได้ จากข้าวสาลีสายพันธุ์ *Triticum* species เช่น ข้าวสาลีดูรัม สเปลท์ และ คามูท เป็นต้น ข้าวไรย์ ข้าวบาร์เลย์ ข้าวโอ๊ต หรือสายพันธุ์ลูกผสมของธัญพืชดังกล่าว ซึ่งผ่านกระบวนการกำจัดกลูเตนและ ปริมาณกลูเตนทั้งหมดในผลิตภัณฑ์สุดท้าย ไม่เกิน ๒๐ มิลลิกรัมต่ออาหาร ๑ กิโลกรัม

(๒) ต้องใช้ข้อความว่า “ไม่มีกลูเตน” หรือ “gluten free” เท่านั้น และกรณีที่เป็น ผลิตภัณฑ์อาหารตาม (ง) ต้องแสดงข้อความ “ผ่านกระบวนการกำจัดกลูเตน” หรือ “being specially processed to remove gluten” กำกับไว้ด้วย แล้วแต่กรณีตามลำดับ

ข้อ ๓ วิธีการตรวจวิเคราะห์ทางวิชาการของกลูเตน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในบัญชีแนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๔ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

ปิยะสกล สกลสัตยาทร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

บัญชีแนบท้ายประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓๘๔) พ.ศ. ๒๕๖๐ เรื่อง การแสดงฉลากอาหารไม่มีกลูเตน

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการตรวจวิเคราะห์กลูเตนในอาหาร ให้เป็นดังนี้

(๑) การตรวจวิเคราะห์หาปริมาณกลูเตนในอาหาร ต้องใช้วิธี Immunologic method หรือวิธีอื่นที่อย่างน้อยต้องมีความไว (sensitivity) และความจำเพาะ (specificity) เท่าเทียมกับวิธีดังกล่าว

(๒) แอนติบอดี (antibody) ต้องใช้ชนิดที่ทำปฏิกิริยากับโปรตีนที่ทำให้ผู้บริโภคนแพ้กลูเตน และต้องไม่ทำปฏิกิริยาข้าม (cross reaction) กับโปรตีนอื่นหรือส่วนประกอบอื่นในอาหารนั้น

(๓) วิธีการตรวจวิเคราะห์ข้างต้น ต้องมีผลประเมินความใช้ได้ (validation) โดยมีค่าต่ำสุดของวิธีที่สามารถจะวิเคราะห์ได้ (detection limit) เท่ากับ ๑๐ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม หรือต่ำกว่า